

JEDEN NETRADIČNÍ SLOVÍK INICIÁLOVÝCH ZKRATEK Z OBLASTI IKT

LAVRINČÍK Jan, ČR – NEUMANN Karel, ČR

Resumé

Studie uvádí způsob zápisu, třídění a výkladu nových iniciálových zkratek z oblasti IKT. Řeší stránku vzniku, sestavení výstižné definice za použití odborné literatury a překlad. V závěru navrhuje možnosti současného využití slovníku.

Klíčová slova: definice zkratek, iniciálové zkratky, slovník IKT zkratek.

A ONE NON-TRADITIONAL DICTIONARY OF INITIAL ABBREVIATIONS FROM THE FIELD OF ICT

Abstract

The study presents the ways of record, sort and interpretation of new initial abbreviations from the field of ICT. The origins of words are explained. Apposite definition and translations are suggested. At the end, it argues about the present use of them.

Key words: abbreviations definition, initial abbreviations, dictionary of ICT abbreviations.

1 Úvod

Oblast IKT je jedna z těch, kde dosahují zkratky největší frekvence používání. Na svědomí to má více činitelů, jedním z nich může být neustálý vývoj nových technologií. Dnes jsou již běžně užívané zkratky pro hardware počítače, např. RAM (random access memory), v oblasti software název rýsovací produktu společnosti Auto Desk – CAD (computer aided design), přípony souborů v počítači *.doc (document), *.rar (Roshal archive). Soubor vybraných iniciálových zkratek studie se zaměřuje především na novinky v oblasti hardware, výrobních technologií a grafiky. Vývojovému trendu napomáhají i pokroky ve výrobních procesech, kde se očekává v roce 2010 přechod na procesy menší než 22 nm (1, s. 568).

Za zmínku stojí i další lingvistické zvláštnosti, jako například terminologický kalk (2, s. 13), což jsou výrazy vznikající úplným napodobením cizojazyčného termínu (computer, memory) nebo předpony termínů (počítač).

Příspěvek se snaží poukázat na nastupující generaci zkratek v oblasti IKT s českým výkladem významu.

2 Slovník netradičních zkratek z oblasti IKT

Oblast je velmi rozmanitá a bohatá na nové iniciálové zkratky, proto jsme se zaměřili na reprezentativní vzorek nejzajímavějších a do budoucna nejvyužitelnějších.

AAM (3), *Automatic Acoustic Management*, nástroj pevných disků umožňující pokročilou správu a nastavení rychlosti a hluchosti pevného disku;

AFFM (3), *Airflow Field Modification*, zkratka technologie pro snížení vztlakových sil vznikajících při vysokých otáčkách disku;

AI NOS (3), *Non-Delay Overclocking System*, technologie umožňující okamžité automatické přetaktování procesoru bez zásahu uživatele;

ALU (3), *Arithmetic Logic Unit*, aritmeticko-logická jednotka procesoru nebo grafické karty zabezpečující celočíselné operace a operace s pohyblivou desetinou čárkou;

AMD (4), *Advanced Micro Device*, společnost zabývající se vývojem a výrobou integrovaných obvodů a procesorů;

ASIO (3), *Audio Stream Input/Output*, technologie, za jejíž vznikem stála společnost Steinberg umožňující plně synchronizovat vstupní a výstupní porty karty bez vzniku latencí;

AVRS (3), *Auto Vibration Reducing System*, zkratka technologie omezující drobné vibrace vznikající při zápisu na média typu CD, DVD a Blu-ray;

C.P.R. (3), *CPU Parameter Recall*, schopnost BIOSu v případě kritického zvýšení frekvence procesoru uživatelem ji vrátit restartem do výrobního nastavení;

CFAA (5), *Custom Filter AntiAliasing*, vlastnost grafické karty vytvářet vlastní specifické antialiasing módy, například nabízí možnost definovat vlastní hranice pixelů a šířky oblastí;

DDSSII (4), *Double Dynamic Suspension System II*, speciální systém optických mechanik sloužící k pohlcení vibrací vznikajících při vysokých otáčkách disku;

DHX (5), *Dual-Path Heat Xchange*, hliníkové chladiče pro maximální výkon a odvod tepla paměťových modulů Corsair Dominator;

DiscT@2 (5), *Disc Tattoo*, technologie pomocí níž je možno do záznamové vrstvy média kreslit laserem;

DST (6), *Depth & Stencil Texture*, zásobníky starající se o viditelnost daných pixelů v určitých scénách;

DUV (5), *Deep Ultra Violet*, výrobní technologie procesorů za použití hlubokého ultrafialového záření o vlnové délce 193nm;

DVI (6), *Digital Visual Interface*, digitální rozhraní pro přenos obrazového signálu;

EAX (3), *Environmental Audio Extensions*, označení technologie zvukových karet umožňujících za použití speciálních ovladačů reálně simulovat různá prostředí, (les, tunel, skály, moře);

EM64T (5), *Extended Memory 64 Technology*, rozšíření instrukčních sad moderních procesorů o řadu 64 bitových instrukcí;

EPP (3), *Enhanced Performance Profiles*, technologie vedoucí ke spolupráci paměti s čipsetem základní desky a tím umožňující automatické bezpečné taktování;

ESA (5), *Enthusiast System Architecture*, standard společnosti nVidia sloužící k automatické správě napájení všech komponent celého počítače za účelem úspory energie a zvýšení výkonu;

EUV (5), *Extreme Ultra Violet*, výrobní technologie procesorů za použití ultrafialového světla s krátkou vlnovou délkou;

EVP (3), *Enhanced Virus Protection*, technologie zabraňující napadení počítače způsobem buffer-overflow;

HD (6), *High Definition*, označení zařízení schopných dekodovat a zpracovat obraz ve standardech 720p a 1080i;

HDCP (6), *High-Bandwidth Definition Content Protection*, nový standard ochrany videí na digitálních výstupech ve vysokém rozlišení až do full HD 1920x1080;

HDMI (6), *High Definition Multimedia Interface*, digitální rozhraní určené pro přenos nekomprimované obrazové a zvukové stopy pro standardy 720p a 1080i;

HP (4), *Heat Pipe*, princip pasivního chlazení komponent počítače založeného na bázi hermeticky uzavřené trubice s menším množstvím média ve formě vody, freonu nebo alkoholu, přenos tepla je založen na fyzikálním jevu odpařování a kondenzace probíhající v cyklech;

HPC (4), *Heat Pipe Conduit*, chladiče pamětí typu DDR2 a DDR3 založené na bázi technologie heat pipe;

JF (3), *Jumper Free*, základní deska umožňující změny frekvence nebo násobiče procesoru softwarovou cestou;

LR (5), *Longitudinal Recording*, technologie standardního zápisu na pevné disky, kdy jsou jednotlivé bity postaveny horizontálně k ploše disku;

MABL (5), *Metal Ablative Recording Layer*, kovová ablační zápisová vrstva, anorganická vrstva zajišťující vysokou archivační životnost Blu-ray médií;

MADD (6), *Multiply Add*, instrukční sada operací grafických karet u nejčastěji používaných matematických operací v 3D grafice, provádějící transformace, nasvětlení, výpočty normálových map;

MIMD (6), *Multiple Instruction Multiple Data*, zkratka vícenásobné instrukce zpracovávajících více paralelních procesů;

NCQ (3), *Native Command Queing*, zkratka technologie pevných disků určených pro rozhraní SATA umožňující nelineální načítání dat a tím ekonomičtější využití času při pohybu čtecích hlav;

O.C. (4), *Overclocking Configuration*, profil BIOSu umožňující vlastní rozšiřující nastavení parametrů jako například, napětí procesoru a pamětí;

PCB (3), *Printed Circuit Board*, základní stavební deska, do které jsou osazovány součástky, konektory propojující jednotlivé vodivé spoje;

PCF (6), *Percentage Closer Filtering*, rendrování stínů ve 3D grafice a počítačových hrách za použití měkkého stínu;

PFC (5), *Power Factor Corrention*, stav, kdy zdroj odebírá proud blížící se sinusové charakteristice ve fázi s napětím;

PGC (6), *Parallel Graphic Configuration*, první dvoujádrové grafické systémy uvedené na trh firmou Megabyte pro grafické karty Voodoo 3;

PR (5), *Perpendicular Recording*, technologie kolmého zápisu na pevné disky, bity jsou postaveny kolmo k povrchu disku;

ROG (3), *Republic Of Gamers*, kategorie základních desek pro tzv. „overclockery“ a hráče náročných her s využitím chladících heat-pipe nebo vision chladících bloků;

RoHS (3), *Restriction On The Use Of Hazardous Substances*, nařízení EU zakazující používání nebezpečných látek při výrobě elektronických zařízení, jako například kadmium, olovo, rtuť, šestimocný chrom atd. a tím přispět k ochraně lidského zdraví a přírody;

SERL (5), *Super Eutectic Recording Layer*, jedna z vrstev prepisovatelných CD a DVD médií společnosti Verbatim;

SDHC (3), *Secure Digital High Capacity*, označení paměťové karty typu SD dosahující vyšší kapacity v rozsahu 4 – 16 GB;

SFU (6), *Scissors/Split-Frame Rendering*, princip činnosti dvoujádrových grafických karet spočívající v rozdělení snímku na dvě poloviny, přičemž každý čip počítá jednu jeho polovinu;

SSD (3), *Solid State Disk*, označení pro pevné disky bez pohyblivých částí na bázi flash pamětí;

SVM (4), *Smart Volume Management*, inteligentní nástroj, potlačuje rozdíly hlasitosti jednotlivých skladeb spouštěných z jednoho playlistu nebo kompaktního disku;

TDP (3), *Thermal Design Power*, poměr ztrátového tepla vzhledem k použité výrobní technologii;

TSMC (6), *Taiwan Semiconductor Manufacturing Company*, společnost zabývající se výrobou a vývojem obvodů a čipů na bázi nanotechnologických procesů;

U3 (3), standard USB disků umožňující na disk instalovat programy určené pro U3, které lze bez další instalace používat na různých počítačích, kde je disk právě připojený;

UVD (6), *Unified Video Decoder*, označení dekodéru společnosti ATI umožňující hardwarové dekódování video kodeků H.264 a VC-1 až do rozlišení full HD 1920 x 1080;

3 Závěr

Ze studie vyplývá, jak velký a rychlý je v oblasti informačních a komunikačních technologií progres. Značně se daná problematika dotýká učitelů IKT na ZŠ, a proto musí pozorně sledovat evoluční vývojové změny v oblasti hardware i software, stejně jako vývoj technické angličtiny. Žákům předkládá důkaz o nutné znalosti angličtiny, jako integračního jazyka EU. Příspěvek může najít flexibilní využití u žáků, jako prostředek orientace v nových parametrech IKT nebo jako příručka učitele ke správnému vedení vyučovací jednotky z hlediska technické terminologie příslušného tematického celku.

4 Literatura

- (1) LAVRINČÍK, J. Potenciální využití nanotechnologií a nanomateriálů v IKT. In *Infotech 2007 : Moderní informační a komunikační technologie ve vzdělání*. 1. vyd. Olomouc : Votobia, 2007. Informatika a informační a komunikační technologie. s. 567-570. ISBN 978-80-7220-3.
- (2) STOFFA, J. *Terminológia v technickém výchove*. 2 upr. vyd. Olomouc : VUP, 2000. 161 s. ISBN 80-244-0139-8.
- (3) *Alfacomp: obchod s výpočetní technikou*. [online]. 2004÷2008 [cit. 2008-04-10]. Dostupné z WWW : <<http://www.alfacomp.cz/php/index.php>>.
- (4) *Obchůdeček*. [online]. 2001÷2008 [cit. 2008-04-10]. Dostupné z WWW : <www.obchudecek.cz>.
- (5) *CD-R server*. [online]. 2008 [cit. 2008-04-10]. Dostupné z WWW : <<http://www.cdr.cz>>.
- (6) JAHODA, M., SOUČEK, J. *Extra Hardware*. [online]. 2008 [cit. 2008-04-10]. Dostupné z WWW : <<http://www.extrahardware.cz>>.

Lektoroval: PhDr. Hana Marešová, Ph.D. (Univerzita Palackého v Olomouci)

Kontaktní adresy:

Jan Lavrinčík, DiS.,
Katedra technické a informační výchovy,
Pedagogická fakulta UP,
Žižkovo nám. 5, 771 40,
Olomouc, ČR, nobilis.felis@seznam.cz

Karel Neumann
Katedra technické a informační výchovy,
Pedagogická fakulta UP,
Žižkovo nám. 5, 771 40,
Olomouc, ČR, karel.neumann@post.cz